

Απόφαση 146 / 2018 (Δ, ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ)

Αριθμός 146/2018

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Δ' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Ειρήνη Κιουρκτσόγλου - Πετρουλάκη, Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου, Δημητρούλα Υφαντή, Χαράλαμπο Καλαματιανό, Ειρήνη Καλού και Μαρία Τζανακάκη, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 20 Οκτωβρίου 2017, με την παρουσία και του Γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:

Της αναιρεσείουσας: Ανώνυμης ασφαλιστικής εταιρίας με την επωνυμία "... ΑΕ", που εδρεύει στη ... και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Τιμολέοντα Φουντεδάκη με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ.

Του ανααιρεσιβλήτου: Δ. Κ. του Κ., κατοίκου ..., ο οποίος εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Κυριάκο Τριανταφυλλίδη με δήλωση του άρθρου 242 παρ. 2 ΚΠολΔ.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 13-12-2011 αγωγή του ήδη ανααιρεσιβλήτου, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης και συνεκδικάστηκε με την 17-2-2012 παρεμπόμπουσα αγωγή της ήδη αναιρεσείουσας.

Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 7115/2013 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 1373/ 2015 του Μονομελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης.

Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί η αναιρεσείουσα με την από 3-8-2016 αίτησή της.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, με Εισηγήτρια την Αρεοπαγίτη Μαρία Τζανακάκη, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Η κρινόμενη από 3-8-2016 (αρ. κατ. ...2016) αίτηση για την αναίρεση της υπ' αρ. 1373/2015 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, που εκδόθηκε με την ειδική διαδικασία των ζημιών από αυτοκίνητο, καθώς και από τη σύμβαση ασφάλισης αυτού (άρθρο 681Α ΚΠολΔ), έχει ασκηθεί νόμιμα, εμπρόθεσμα και πρέπει να ερευνηθεί ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των κατ' ιδίαν λόγων αυτής (άρθρο 577 παρ. 1 και 3 ΚΠολΔ).

Από τις διατάξεις των άρθρων 297, 298, 299, 300, 330 εδ. β' και 914 ΑΚ συνάγεται, ότι η αδιοπρακτική ευθύνη προς αποζημίωση προϋποθέτει συμπεριφορά παράνομη και υπαίτια,

επέλευση ζημίας και αιτιώδη σύνδεσμο μεταξύ της συμπεριφοράς του δράστη και της ζημίας. Παράνομη είναι η συμπεριφορά που αντίκειται σε απαγορευτικό ή επιτακτικό κανόνα δικαίου, ο οποίος απονέμει δικαίωμα ή προστατεύει συγκεκριμένο συμφέρον του ζημιωθέντος, μπορεί δε η συμπεριφορά αυτή να συνίσταται σε θετική ενέργεια ή σε παράλειψη ορισμένης ενέργειας. Μορφή υπαιτιότητας είναι και η αμέλεια, η οποία υπάρχει, όταν δεν καταβάλλεται η επιμέλεια, που απαιτείται στις συναλλαγές, δηλαδή αυτή, που αν καταβαλλόταν, με μέτρο τη συμπεριφορά του μέσου συνετού και επιμελούς ανθρώπου του κύκλου δραστηριότητας του ζημιώσαντος, θα καθιστούσε δυνατή την αποτροπή του παράνομου και ζημιογόνου αποτελέσματος. Αιτιώδης σύνδεσμος υπάρχει, όταν η παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του δράστη ήταν, σύμφωνα με τα διδάγματα της κοινής πείρας, ικανή, κατά τη συνηθισμένη και κανονική πορεία των πραγμάτων, να επιφέρει τη ζημία και την επέφερε στη συγκεκριμένη περίπτωση. Η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας, ότι τα πραγματικά περιστατικά που δέχθηκε ως αποδειχθέντα, επιτρέπουν το συμπέρασμα να θεωρηθεί, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, ορισμένο γεγονός ως πρόσφορη αιτία της ζημίας υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου, γιατί είναι κρίση νομική, αναγόμενη στην ορθή ή μη υπαγωγή από το δικαστήριο της ουσίας των διδαγμάτων της κοινής πείρας στην αόριστη νομική έννοια της αιτιώδους συνάφειας. Δεν αποκλείεται καταρχήν η ύπαρξη του αιτιώδους συνδέσμου από το γεγονός, ότι στο αποτέλεσμα συνετέλεσε και συνυπαιτιότητα του βλαβέντος, εφόσον δεν διακόπτεται ο αιτιώδης σύνδεσμος. Ειδικότερα, από τις διατάξεις αυτές συνάγεται, ότι οι έννοιες της αμέλειας και της συνυπαιτιότητας είναι νομικές και επομένως η κρίση του δικαστηρίου της ουσίας ως προς τη συνδρομή ή όχι συντρέχοντος πταίσματος του ζημιωθέντος κατά την επέλευση της ζημίας, υπόκειται στον έλεγχο του Αρείου Πάγου ως προς το εάν τα περιστατικά, που το δικαστήριο της ουσίας δέχεται ανελέγκτως ως αποδειχθέντα, συγκροτούν την έννοια του συντρέχοντος πταίσματος. Αντιθέτως, ο καθορισμός της βαρύτητας του πταίσματος και του ποσοστού, κατά το οποίο πρέπει να μειωθεί η αποζημίωση, αφορά εκτίμηση πραγμάτων, που δεν ελέγχεται ακυρωτικώς. Τα πιο πάνω έχουν εφαρμογή και στην περίπτωση του άρθρου 10 του ν. ΓΠΝ/1911, ως προς την υπαιτιότητα των οδηγών των συγκρουσθέντων αυτοκινήτων, κατά το οποίο είναι εφαρμοστέα η διάταξη του άρθρου 914 ΑΚ. Εξάλλου, η παράβαση διατάξεων του ΚΟΚ δεν θεμελιώνει αυτή καθαυτή υπαιτιότητα στην επέλευση αυτοκινητικού ατυχήματος, αποτελεί όμως στοιχείο, η στάθμιση του οποίου από το δικαστήριο της ουσίας θα κριθεί σε σχέση με την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της συγκεκριμένης πράξης και του επελθόντος αποτελέσματος (ΑΠ 52/2016, ΑΠ 848/2015, ΑΠ 869/2013), ενώ μόνη η τήρηση των ελαχίστων υποχρεώσεων που επιβάλλει ο ΚΟΚ, στους οδηγούς των οχημάτων κατά την οδήγησή τους, δεν αίρει την υποχρέωσή τους να συμπεριφέρονται και πέραν των ορίων τούτων, όταν οι περιστάσεις το επιβάλλουν για την αποτροπή ζημιογόνου γεγονότος ή τη μείωση των επιζήμιων συνεπειών (ΑΠ 1500/2002, ΑΠ 1070/2001). Περαιτέρω, από το άρθρο 12 και 19 του Ν. 2696/1999 (ΚΟΚ), ορίζονται υποχρεώσεις και κανόνες προς τους οποίους πρέπει να συμμορφώνεται ο οδηγός κάθε οχήματος, προκειμένου να αποφεύγονται, κατά το δυνατόν, ατυχήματα πεζών και οχημάτων. Ειδικότερα, κατά το άρθρο 12 παρ. 1, ορίζεται ότι "οι χρησιμοποιούντες τις οδούς, πρέπει, να αποφεύγουν οποιαδήποτε συμπεριφορά, η οποία είναι ενδεχόμενο μεταξύ άλλων να εκθέσει σε κίνδυνο πρόσωπα, ενώ οι οδηγοί υποχρεούνται να οδηγούν με σύνεση και διαρκώς τεταμένη την προσοχή τους". Κατά το άρθρ. 19 παρ 1, "ο οδηγός του οδικού οχήματος, επιβάλλεται να έχει τον έλεγχο του οχήματός του, ώστε να μπορεί σε κάθε στιγμή να εκτελέσει τους απαιτούμενους χειρισμούς", κατά την παρ. 2, "ο οδηγός επιβάλλεται να έχει τον έλεγχο του οχήματός του και πρέπει να έχει την επιβαλλόμενη από τις περιστάσεις ταχύτητα, η οποία μπορεί να είναι και κατώτερη της προβλεπόμενης από το νόμο, κυρίως σε κατοικημένες περιοχές και έχει υποχρέωση να

τη μειώνει μέχρι διακοπής της πορείας του, όταν οι περιστάσεις το επιβάλλουν, κατά δε την παράγραφο 3 ορίζεται ότι, "...ιδιαίτερα ο οδηγός επιβάλλεται να μειώνει την ταχύτητα του οχήματός του σε τμήματα της οδού με περιορισμένο πεδίο ορατότητας... κατά τις νυκτερινές ώρες... αν πεζοί που βρίσκονται στην τροχιά του καθυστερούν να απομακρυνθούν, ως και σε κάθε άλλη ειδική περίπτωση, που επιβάλλεται μετριασμός ταχύτητας" (ΑΠ 1207/ 2004). Επίσης, κατά το άρθρο 42 παρ. 1 του Ν. 2696/1999-ΚΟΚ ορίζεται, ότι απαγορεύεται η οδήγηση κάθε οδικού οχήματος σε οδηγό, ο οποίος βρίσκεται υπό την επίδραση οινοπνεύματος, τοξικών ουσιών ή φαρμάκων, που σύμφωνα με τις οδηγίες χρήσης τους ενδέχεται να επηρεάζουν την οδηγική ικανότητα του οδηγού. Θεωρείται ότι ο ελεγχόμενος οδηγός βρίσκεται υπό την επίδραση οινοπνεύματος, όταν το ποσοστό αυτού στον οργανισμό του υπερβαίνει τα 0,5 γραμμάρια ανά λίτρο αίματος.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 559 αριθ. 19 του ΚΠολΔ, αναίρεση επιτρέπεται αν η απόφαση δεν έχει νόμιμη βάση και ιδίως αν δεν έχει καθόλου αιτιολογίες, ή έχει αιτιολογίες αντιφατικές ή ανεπαρκείς σε ζητήματα που ασκούν ουσιώδη επίδραση στην έκβαση της δίκης. Από την υπόψη διάταξη, που αποτελεί κύρωση της παράβασης του άρθρου 93 παράγραφος 3 του Συντάγματος προκύπτει, ότι ο προβλεπόμενος απ' αυτή λόγος αναίρεσης ιδρύεται, όταν στην ελάχιστο πρόταση του νομικού συλλογισμού δεν εκτίθενται καθόλου πραγματικά περιστατικά (έλλειψη αιτιολογίας), ή όταν τα εκτιθέμενα δεν καλύπτουν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται βάσει του πραγματικού του εφαρμοστέου κανόνα δικαίου για την επέλευση της έννομης συνέπειας που απαγγέλθηκε ή την άρνησή του (ανεπαρκής αιτιολογία), ή όταν αντιφάσκουν μεταξύ τους (αντιφατική αιτιολογία) (Ολ.ΑΠ 1/1999). Δεν υπάρχει, όμως, ανεπάρκεια αιτιολογιών, όταν η απόφαση περιέχει συνοπτικές αλλά πλήρεις αιτιολογίες (ΑΠ 622/1983). Εξάλλου, το κατά νόμο αναγκαίο περιεχόμενο της ελάχιστο πρότασης προσδιορίζεται από τον εκάστοτε εφαρμοστέο κανόνα ουσιαστικού δικαίου, του οποίου το πραγματικό πρέπει να καλύπτεται πλήρως από τις παραδοχές της απόφασης στο αποδεικτικό της πόρισμα και να μην καταλείπονται αμφιβολίες (ΑΠ 413/1993). Ελλείψεις δε αναγόμενες μόνο στην ανάλυση και στάθμιση των αποδεικτικών μέσων και γενικότερα ως προς την αιτιολόγηση του αποδεικτικού πορίσματος, αν αυτό διατυπώνεται σαφώς, δεν συνιστούν ανεπαρκείς αιτιολογίες (Ολ.ΑΠ 861/1984). Δηλαδή, μόνο το τι αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε είναι ανάγκη να εκτίθεται στην απόφαση πλήρως και σαφώς, και όχι γιατί αποδείχθηκε ή δεν αποδείχθηκε (ΑΠ 1547/ 1997). Τα επιχειρήματα δε του δικαστηρίου, που σχετίζονται με την εκτίμηση των αποδείξεων δεν συνιστούν παραδοχές επί τη βάσει των οποίων διαμορφώνεται το αποδεικτικό πόρισμα και ως εκ τούτου δεν αποτελούν "αιτιολογία" της απόφασης, ώστε στο πλαίσιο της ερευνώμενης διάταξης του άρθρου 559 αριθ. 19 ΚΠολΔ να επιδέχεται αυτή μομφή για αντιφατικότητα ή ανεπάρκεια, ενώ δεν δημιουργείται ο ίδιος λόγος αναίρεσης του αριθμού 19 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ ούτε εξαιτίας του ότι το δικαστήριο δεν αναλύει ιδιαίτερος και διεξοδικά τα μη συνιστώντα αυτοτελείς ισχυρισμούς επιχειρήματα των διαδίκων, οπότε ο σχετικός λόγος αναίρεσης απορρίπτεται ως απαράδεκτος (ΑΠ 845/2012, ΑΠ 174/2015, ΑΠ 198/2015, ΑΠ 1351/2011, ΑΠ 479/ 2009, ΑΠ 465/1988). Επίσης, από τη διάταξη του άρθρου 561 παρ. 1 του ΚΠολΔ προκύπτει, ότι η εκτίμηση από το δικαστήριο της ουσίας των πραγματικών περιστατικών, εφόσον δεν παραβιάστηκαν με αυτά κανόνες ουσιαστικού δικαίου, στους οποίους περιλαμβάνονται και οι ερμηνευτικοί, ή εφόσον η εκτίμησή τους δεν ιδρύει λόγους αναίρεσης από τους αριθμούς 19 και 20 του άρθρου 559 του ΚΠολΔ, είναι από τον Άρειο Πάγο ανέλεγκτη, ο δε αντίστοιχος λόγος αναίρεσης, εκ του περιεχομένου του οποίου προκύπτει ότι δεν συντρέχει καμία από τις προαναφερθείσες εξαιρετικές περιπτώσεις

απορρίπτεται ως απαράδεκτος, εφόσον πλέον πλήττεται η ουσία της υπόθεσης που δεν υπόκειται σε αναιρετικό έλεγχο (ΑΠ 198/2015, ΑΠ 1987/2007).

Με τον 3ο λόγο της αίτησης αναίρεσης που ερευνάται αρχικά, εφόσον ο Άρειος Πάγος δεν δεσμεύεται από τη σειρά των αναιρετικών λόγων, που καθορίζουν οι διάδικοι, η αναιρεσεύουσα ασφαλιστική εταιρεία αποδίδει στην προσβαλλόμενη απόφαση την πλημμέλεια εκ του άρθρου 559 αρ. 19 ΚΠολΔ, με την αιτίαση ότι δεν έχει νόμιμη βάση διότι, με ελλειπείς και αντιφατικές αιτιολογίες ως προς το ουσιώδες για το αποτέλεσμα της δίκης ζήτημα του συντρέχοντος πταίσματος του ασφαλισμένου από αυτήν οδηγού του ζημιογόνου ΙΧΕ αυτοκινήτου, παραβίασε εκ πλαγίου τις ουσιαστικού κανόνα δικαίου διατάξεις των προαναφερόμενων άρθρων του ΑΚ, σε συνδυασμό με τη διάταξη του άρθρου 19 παρ. 1 έως 3 του Ν. 2696/1999, όπως ορθά εκτιμάται αντί μόνο του άρθρου 19 παρ. 1, που αναφέρει η αναιρεσεύουσα, διότι παρά τη μη ρητή αριθμητική αναφορά των λοιπών ως άνω διατάξεων, η ουσιαστική αναφορά αυτών προκύπτει από το περιεχόμενο του ερευνώμενου ως άνω αναιρετικού λόγου.

Στην προκειμένη περίπτωση από την παραδεκτή επισκόπηση (άρθρο 561 παρ. 2 ΚΠολΔ) της προσβαλλόμενης απόφασης και των λοιπών διαδικαστικών εγγράφων της δίκης προκύπτει, ότι σε τροχαίο ατύχημα που συνέβη στις 26-12-2009 στην οδό Εγνατία, στην Θεσσαλονίκη, το ΙΧΕ αυτοκίνητο του οποίου την αστική ευθύνη έναντι των τρίτων ζημιούμενων κάλυπτε η αναιρεσεύουσα ασφαλιστική εταιρεία προσέκρουσε στον πεζό αναιρεσίβλητο, ο οποίος τραυματίστηκε σοβαρά. Ο παθών και ήδη αναιρεσίβλητος άσκησε την από 13-12-2011 (αρ. κατ. .../2011) αγωγή κατά του οδηγού του ζημιογόνου αυτοκινήτου, Β. Χ. (που σήμερα δεν είναι διάδικος) και κατά της ασφαλιστικής εταιρείας αυτού, ήδη αναιρεσεύουσας, με την οποία αξίωνε αποζημίωση για θετική και αποθετική ζημία που υπέστη, ιδιαίτερη αποζημίωση του άρθρ. 931 ΑΚ και χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης. Επίσης, η ασφαλιστική εταιρεία άσκησε κατά του ασφαλισμένου της οδηγού του ζημιογόνου αυτοκινήτου την από 17-2-2012 (αρ. κατ. .../2012) παρεπόμενη αγωγή - αναγωγή, με την οποία ισχυρίστηκε, ότι εξαιρείται από την ασφαλιστική του κάλυψη, διότι αυτός τελούσε σε κατάσταση μέθης και ζητούσε για την περίπτωση ευδοκίμησης της εναντίον της κύριας αγωγής του παθόντα, να υποχρεωθεί ο παρεμπιπτόντως εναγόμενος - ασφαλισμένος της να της καταβάλει, οτιδήποτε αυτή θα υποχρεωνόταν να καταβάλει στον παθόντα - κυρίως ενάγοντα. Η κύρια αγωγή και η αναγωγή συνεκδικάστηκαν και εκδόθηκε η υπ' αρ. 7115/2013 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, που απέρριψε κατ' ουσίαν αυτές και ειδικότερα την κύρια αγωγή (που αφορά την παρούσα αναιρετική δίκη) κρίνοντας, ότι αποκλειστικά υπαίτιος για το ατύχημα ήταν ο πεζός και ήδη αναιρεσίβλητος. Κατά της εκκαλουμένης πρωτόδικης απόφασης ο κυρίως ενάγων και ήδη αναιρεσίβλητος άσκησε την από 18-6-2013 (αρ. κατ. .../2013) έφεση και η ήδη αναιρεσεύουσα την από 12-12-2013 (αρ. κατ. .../2013) επικουρική έφεση, οι οποίες συνεκδικάστηκαν και εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία δέχθηκε αυτές κατ' ουσίαν και, αφού εξαφάνισε την εκκαλουμένη απόφαση, δίκασε στη συνέχεια την κύρια αγωγή, την οποία δέχθηκε εν μέρει ως ουσιαστικά βάσιμη και επιδίκασε στον παθόντα το ποσό των 16.484,44 ευρώ (εκ των οποίων ποσό 15.000 ευρώ αφορούσε την χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης), κρίνοντας, ότι ο οδηγός και ο πεζός είναι συνυπαίτιοι στην πρόκληση του ατυχήματος σε ποσοστό 50% ο καθένας. Πιο συγκεκριμένα, από την παραδεκτή επισκόπηση της προσβαλλόμενης απόφασης και των λοιπών διαδικαστικών εγγράφων της δίκης (άρθρ. 561 αρ. 2 ΚΠολΔ) προκύπτει ότι το Εφετείο, κατά την ανέλεγκτη περί των πραγμάτων κρίση του, δέχθηκε τα ακόλουθα, ως προς τις συνθήκες του ατυχήματος και τη συμπεριφορά του οδηγού και του πεζού: "...Ο Χ., και ήδη εφεσίβλητος, οδηγώντας το με αριθ. κυκλ. ... ΙΧΕ

αυτοκίνητό του, το οποίο ήταν ασφαλισμένο, για την, έναντι τρίτων, αστική ευθύνη, στην δεύτερη εναγομένη, ασφαλιστική εταιρία και τελώντας σε κατάσταση μέθης, κατά τα παρακάτω ειδικότερα εκτιθέμενα, κινείτο επί της οδού ... της Θεσσαλονίκης με κατεύθυνση από ... προς Πανεπιστήμια. Η οδός Εγνατία πλησίον της διασταύρωσης με την οδό Ή. Δ., όπου κινούνταν ο ως άνω οδηγός, είναι διπλής κατεύθυνσης, με τρεις λωρίδες κυκλοφορίας, ανά κατεύθυνση, εκ των οποίων η πρώτη από δεξιά, όπου κινείτο ο ίδιος,

χρησιμοποιείται ως λεωφορειολωρίδα. Κατά τον χρόνο αυτό η κυκλοφορία των οχημάτων και πεζών ήταν αραιή, η ορατότητα δεν περιοριζόταν από εμπόδια, η οδός, η οποία φωτιζόταν με επαρκή τεχνητό φωτισμό, ήταν υγρή, λόγω προηγηθείσας βροχόπτωσης και το ανώτατο όριο ταχύτητας μέχρι την διασταύρωσή της με την οδό Συγγρού ήταν 50χ/ω, ενώ μετά τη διασταύρωση αυτή οριζόταν, με ρυθμιστική της κυκλοφορίας πινακίδα, σε 30χ/ω. Κατά τον ίδιο τόπο και χρόνο ο ενάγων και ήδη εκκαλών, τελώντας, επίσης, σε κατάσταση μέθης, κατά τα παρακάτω ειδικότερα εκτιθέμενα, βρισκόταν πεζός επί του πεζοδρομίου της οδού ... στα δεξιά της πορείας του εναγομένου οδηγού και στο ύψος του αριθμού 42, όπου υπάρχει διάβαση πεζών, προτιθέμενος να μεταβεί απέναντι. Περαιτέρω προέκυψε ότι όταν ο εναγόμενος έφθασε σε απόσταση 10 μ. περίπου απόσταση από τον πεζό και τον αντελήφθη να κατέρχεται στο οδόστρωμα, λόγω του ότι στο φωτεινό σηματοδότη της πορείας του ήταν αναμμένο το πράσινο φως, συνέχισε την πορεία του, ο τελευταίος, όμως, παρά το ερυθρό φως του σηματοδότη για τους πεζούς, άρχισε να διασχίζει τη διάβαση και τη στιγμή, που είχε διανύσει περί το 1,60 μ. αυτής, επέπεσε επ' αυτού, με το εμπρόσθιο και δεξιό μέρος του οχήματός του ο εναγόμενος, με αποτέλεσμα ο πεζός - ενάγων αρχικά να προσκρούσει στον ανεμοθώρακά του και στη συνέχεια να εκτιναχθεί στο οδόστρωμα και να τραυματιστεί, κατά τα παρακάτω ειδικότερα εκτιθέμενα. Το γεγονός ότι ο πρώτος εναγόμενος οδηγός αντελήφθη τον πεζό από απόσταση περίπου 10 μ, να κατέρχεται στο οδόστρωμα και ότι στον φωτεινό σηματοδότη της πορείας του υπήρχε πράσινο φως προκύπτει από την κατάθεση του αυτόπτη μάρτυρα, συνοδηγού στο όχημά του (πρώτου εναγομένου) ενώπιον του Πρωτόδικου Δικαστηρίου. Πρέπει δε να σημειωθεί ότι η οπτική επαφή του πρώτου εναγομένου, με τους φωτεινούς σηματοδότες της πορείας του, δεν εμποδιζόταν από όγκο προπορευόμενου λεωφορείου, διότι ο ένας από αυτούς βρίσκεται στα δεξιά του, επί του πεζοδρομίου και σε ύψος 2-3 μ., από αυτό και ένας έμπροσθεν αυτού και σε ύψος 8 μ. από το οδόστρωμα. Τα κατατεθέντα δε από την μάρτυρά του ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, η οποία είναι σύζυγός του και η οποία δεν ήταν αυτόπτης, ότι ο ενάγων πέρασε κατά την διάρκεια της αφής του πράσινου φωτός για τους πεζούς, στο φωτεινό σηματοδότη, όπως της ανέφερε η αυτόπτης μάρτυρας Μ. Θ., δεν ανατρέπουν τα παραπάνω αποδειχθέντα, επειδή η τελευταία στην προανακριτική κατάθεσή της αναφέρει ρητά ότι η ίδια, η οποία ήταν πεζή πλησίον παρακείμενου περιπτέρου, άκουσε κάποιο θόρυβο και όταν αντελήφθη κάποιο πεζό να εκτινάσσεται στο οδόστρωμα, προσέτρεξε σε βοήθειά του, χωρίς να προσέξει την ένδειξη στο φωτεινό σηματοδότη. Τα διατεινόμενα, επομένως, με την κύρια αγωγή ότι ο πρώτος εναγόμενος επιχείρησε να διασχίσει τη διάβαση, ενώ η ένδειξη στους φωτεινούς σηματοδότες ήταν, για τα οχήματα, κόκκινη, την οποία δεν είχε αντιληφθεί, λόγω προπορευόμενου λεωφορείου και ότι ο ενάγων άρχισε να διανύει την διάβαση, λόγω της αφής του πράσινου φωτός, για τους πεζούς, στον φωτεινό σηματοδότη, δεν κρίνονται βάσιμα, επειδή δεν ενισχύονται από κανένα αποδεικτικό μέσο. Με βάση τα παραπάνω το επίδικο ατύχημα, κατά το οποίο τραυματίστηκε ο ενάγων, οφείλεται στην συντρέχουσα αμέλεια και των δύο, ήτοι πρώτου εναγομένου και εναγοντος. Ειδικότερα, η αμέλεια του πρώτου εναγομένου συνίσταται στο ότι δεν οδηγούσε το όχημά του, με την απαιτούμενη επιμέλεια και προσοχή, την οποία θα επιδείκνυε στην συγκεκριμένη περίπτωση, ένας μέσος

και συνετός οδηγός και ειδικότερα οδηγούσε το όχημά του τελώντας σε κατάσταση μέθης, αφού, όπως διαπιστώθηκε με τη μέθοδο της αιμοληψίας, στο αίμα του βρέθηκε ποσότητα αλκοόλ σε ποσοστό 1,38‰ ανά λίτρο (παράβ. άρθρου 42 παρ. 1 ΚΟΚ), η οποία επηρέαζε αισθητά την ικανότητά του, προς οδήγηση, με ασφάλεια και επίδειξη της μέγιστης προσοχής στους πεζούς, που χρησιμοποιούσαν την οδό, με αποτέλεσμα, αν και αντελήφθη τον ενάγοντα από απόσταση 10 μ. περίπου να επιχειρεί να διασχίσει πεζός τη σχετική διάβαση, ούτε σε μείωση της ταχύτητάς του προέβη, ούτε σε πέδησή του, ούτε σε αποφευκτικό ελιγμό (παρ. άρθρ. 19 παρ. 1 ΚΟΚ), αλλά συνέχισε την πορεία του, προσέκρουσε επ' αυτού, και τον εκτίναξε στη συνέχεια επί του οδοστρώματος. Από την άλλη η υπαιτιότητα του πεζού συνίσταται στο ότι δεν επέδειξε την απαιτούμενη επιμέλεια και προσοχή, που θα έπρεπε να επιδείξει στην συγκεκριμένη περίπτωση ένας μέσης αντίληψης άνθρωπος και ειδικότερα όντας πεζός, προτιθέμενος να διασχίσει κάθετα την οδό, δεν έλεγξε αν στον φωτεινό σηματοδότη, που υπήρχε στην διάβαση, ήταν αναμμένη η πράσινη ένδειξη για τους πεζούς, ούτε αν κινούνταν οχήματα επί της οδού και σε ποια απόσταση (παράβ. άρθρου 4 περίπτωσης. α' , β' , ΚΟΚ), αλλά εισήλθε ανεξέλεγκτα, ενέργεια στην οποία προέβη, επειδή βρισκόταν σε κατάσταση μέθης, αφού διαπιστώθηκε, με τη μέθοδο της αιμοληψίας, περιεκτικότητα σε αλκοόλ, στο αίμα του, σε ποσοστό 1,98‰, η οποία δεν του επέτρεπε να προβεί στις παραπάνω ενέργειες, με αποτέλεσμα να παρεμβληθεί στην πορεία του οχήματος του πρώτου εναγομένου, το οποίο τον απώθησε βίαια και τον έριξε στο οδόστρωμα, κατά τα παραπάνω αναφερθέντα, τραυματίζοντάς τον, κατά τα παρακάτω ειδικότερα εκτιθέμενα. Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, που έκρινε αποκλειστικά υπαίτιο τον ενάγοντα, για τον τραυματισμό του, εσφαλμένα το νόμο ερμήνευσε και εφάρμοσε και εσφαλμένα τις αποδείξεις εκτίμησε, όπως βάσιμα ισχυρίζεται με σχετικό λόγο της έφεσής του. Η συνυπαιτιότητα δε του ενάγοντος στη πρόκληση του ατυχήματος προσδιορίζεται σε ποσοστό 50%, δεκτής γενομένης, μετά ταύτα, σχετικής ένστασης συνυπαιτιότητας, που προέβησαν ενώπιον του πρωτόδικου δικαστηρίου οι εναγόμενοι και επαναφέρουν με τις προτάσεις, που κατέθεσαν και ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, κατά τη συζήτηση της έφεσης...". Με τις παραδοχές του αυτές το Εφετείο ως προς το αποδεικτικό του πόρισμα διέλαβε ανεπαρκείς αιτιολογίες αναφορικά με το ουσιώδες ζήτημα του συντρέχοντος πταίσματος του ασφαλισμένου στην αναιρεσείουσα οδηγού του ζημιογόνου ΙΧΕ αυτοκινήτου και της συμπεριφοράς του κατά το τροχαίο ατύχημα, οι οποίες καθιστούν αμφίβολο τον αναιρετικό έλεγχο ως προς την ορθή ή μη εφαρμογή των ουσιαστικών κανόνων δικαίου, κατά την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών που δέχθηκε ότι αποδείχθηκαν, στο πραγματικό των διατάξεων, που εφάρμοσε και στέρησε την απόφασή του από νόμιμη βάση. Πιο συγκεκριμένα το Εφετείο α) δεν προσδιορίζει την ταχύτητα που είχε αναπτύξει ο οδηγός, όταν, σύμφωνα με τις παραδοχές της απόφασής του, αντιλήφθηκε από απόσταση 10 μέτρων τον πεζό να επιχειρεί απρόσεκτα να κατέλθει στο οδόστρωμα, β) δεν προσδιορίζει, εάν στη μεσαία λωρίδα κυκλοφορίας της οδού Εγνατία εκινούντο άλλα οχήματα, μη αρκούσης της παραδοχής, ότι η κυκλοφορία των οχημάτων στην ανωτέρω οδό ήταν αραιή, γ) δεν προσδιορίζει, εάν το προπορευόμενο του ζημιογόνου αυτοκινήτου - λεωφορείο, σε απόσταση 3-4 μέτρων, κατά τις παραδοχές της προσβαλλόμενης απόφασης, εμπόδιζε τον οδηγό του αυτοκινήτου να αντιληφθεί τον πεζό, όταν αυτός απρόσεκτα κατήλθε στο οδόστρωμα, ενώ η ένδειξη του σηματοδότη για τους πεζούς ήταν ερυθρή, με δεδομένο ότι το Εφετείο έχει επικεντρωθεί μόνο στο γεγονός, ότι ο όγκος του λεωφορείου δεν εμπόδιζε την οπτική επαφή του οδηγού με τους δύο πράσινους, κατά τις παραδοχές του, για τα οχήματα φωτεινούς σηματοδότες, εκ των οποίων ο ένας τούτων, βρισκόταν στο πεζοδρόμιο, σε ύψος 2-3 μέτρων, δεξιά ως προς την πορεία του αυτοκινήτου και ο άλλος σηματοδότης βρισκόταν έμπροσθεν του αυτοκινήτου, σε ύψος 8 μέτρων. Οι παραπάνω αιτιολογίες είναι

ουσιώδεις, προκειμένου να ελεγχθεί, εάν η κάθοδος του πεζού στο οδόστρωμα ήταν αιφνίδια ή όχι για τον οδηγό και εάν αυτός, κατ' αντικειμενική κρίση μέσου συνετού οδηγού, είχε την δυνατότητα να αποφύγει τον πεζό, είτε με το να ακινητοποιήσει το όχημά του με έγκαιρη τροχοπέδη, είτε με το να εκτελέσει αποφευκτικό ελιγμό, προς τα αριστερά (δηλαδή προς τη μεσαία λωρίδα κυκλοφορίας), χωρίς να προκαλέσει κίνδυνο στους λουπούς χρήστες της οδού, που εκινούνται στη μεσαία λωρίδα κυκλοφορίας ή εάν αντίθετα ο οδηγός δεν διέθετε τον απαιτούμενο χρόνο, για να αποφύγει τον πεζό, σε σχέση με την απόσταση ακινητοποίησης του οχήματός του και του χρόνου αντίδρασης ενός μέσου οδηγού. Με τις ελλείψεις ως άνω αιτιολογίες ως προς τις συνθήκες του ατυχήματος και τη συμπεριφορά των εμπλεκέντων σ' αυτό (οδηγού και πεζού), δεν είναι εφικτός ο αναιρετικός έλεγχος, εάν ορθά υπήχθησαν τα πραγματικά περιστατικά, που το Εφετείο έκρινε, ότι αποδείχθηκαν, στο πραγματικό των ουσιαστικών κανόνων δικαίου που εφάρμοσε των άρθρων 914, 297 - 298, 300, 330 ΑΚ και 12 παρ. 1, 19 παρ. 1 έως 3 του Ν. 2696/1999, τους οποίους συνεπώς παραβίασε εκ πλαγίου και έτσι στέρησε την απόφασή του από νόμιμη βάση.

Συνεπώς ιδρύεται η αναιρετική πλημμέλεια εκ του άρθρου 559 αρ. 19 ΚΠολΔ και συνακόλουθα ο 3ος λόγος της αίτησης αναίρεσης πρέπει να γίνει δεκτός ως ουσιαστικά βάσιμος και να ανααιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση στο σύνολό της. Εξάλλου, με δεδομένο ότι η αναιρετική εμβέλεια του ως άνω γενώμενου δεκτού 3ου αναιρετικού λόγου, οδηγεί στην παραδοχή της αίτησης αναίρεσης της αναιρεσείουσας ασφαλιστικής εταιρείας, καθίσταται πλέον αλυσιτελής, άλλως παρέλκει η εξέταση των λοιπών λόγων αναίρεσης, που πλήττουν επίσης το κεφάλαιο της υπαιτιότητας και ειδικότερα, του 1ου λόγου κατά το Α' και Β' σκέλος του εκ του άρθρου 559 αρ. 11γ' ΚΠολΔ και του συναφούς 2ου αναιρετικού λόγου εκ του άρθρου 559 αρ. 12 ΚΠολΔ, ανεξάρτητα από το γεγονός, ότι ο μεν 1ος κατά το Α' σκέλος του αναιρετικός λόγος είναι ουσιαστικά αβάσιμος, διότι το Εφετείο συνεκτίμησε και ρητά αξιολόγησε, με ειδική αιτιολογία, την μαρτυρική κατάθεση του συνοδηγού του ΙΧΕ αυτοκινήτου, ενώ (αναφορικά με τον 1ο Β' σκέλος και τον 2° αναιρετικό λόγο), δεν συνάγεται σαφής και ορισμένη δικαστική ομολογία του αναιρεσιβλήτου, υπό την έννοια του άρθρου 352 ΚΠολΔ, από τις περικοπές της προσθήκης - αντίκρουσης των πρωτόδικων προτάσεων του και του εφετηρίου, κατά την αξιολόγηση της ως άνω μαρτυρικής κατάθεσης του συνοδηγού, την οποία δήθεν κατά παράβαση της αποδεικτικής δύναμης αυτής δεν έλαβε υπόψη του το Εφετείο, όπως αβάσιμα υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, καθόσον ο αναιρεσιβλήτος δεν αναγνώρισε γι' αυτόν το επιβλαβές γεγονός, ότι ο οδηγός δεν τον είδε λόγω του όγκου του προπορευόμενου λεωφορείου (όπως επίσης αβάσιμα υποστηρίζει η αναιρεσείουσα), αλλά αντίθετα, ο αναιρεσιβλήτος υποστήριζε ότι ο οδηγός τον είχε αντιληφθεί και αντικειμενικά μπορούσε να τον αποφύγει (ΑΠ 1517/2013, ΑΠ 953/2013).

Κατά τη διάταξη του άρθρου 579 παρ. 2 ΚΠολΔ, αν αποδεικνύεται προαποδεικτικώς εκούσια ή αναγκαστική εκτέλεση της απόφασης, που αναιρέθηκε, ο Άρειος Πάγος, αν υποβληθεί αίτηση με το αναιρετήριο ή με τις προτάσεις ή με αυτοτελές δικόγραφο, που κατατίθεται στη γραμματεία του Αρείου Πάγου έως την παραμονή της συζήτησης, διατάζει με την αναιρετική απόφαση την επαναφορά των πραγμάτων στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την εκτέλεση. Με την αίτηση επαναφοράς μπορεί να ζητηθεί η απόδοση των καταβληθέντων από τον αναιρεσιόντα στον αναιρεσιβλήτο χρηματικών ποσών του κεφαλαίου, των τόκων και των δικαστικών εξόδων, καθώς και η επί του αθροίσματος αυτών καταβολή νομίμων τόκων οφειλομένων, όμως, μόνο από την επίδοση της διατάσσουσας την επαναφορά των πραγμάτων αναιρετικής απόφασης, γιατί από του χρόνου της επίδοσης αυτής ο αναιρεσιβλήτος καθίσταται, κατ' άρθρο 340 ΑΚ, υπερήμερος (ΑΠ 980/2015, ΑΠ 650/2014, 2075/2013).

Στην προκειμένη περίπτωση η αναιρεσείουσα ασφαλιστική εταιρεία με το αναιρετήριο υπέβαλε αίτηση επαναφοράς των πραγμάτων στην πριν από την εκτέλεση της αναιρεθείσας απόφασης κατάσταση και συγκεκριμένα, ζήτησε να υποχρεωθεί ο αναιρεσίβλητος - παθών να της καταβάλει το ποσό των 22.839,88 ευρώ, το οποίο του κατέβαλε στις 4-12-2015, εξαιτίας της απειλούμενης σε βάρος της αναγκαστικής εκτέλεσης με βάση την αναιρεθείσα απόφαση, με το νόμιμο τόκο από την καταβολή, άλλως από την επίδοση της απόφασης του Δικαστηρίου τούτου. Η αίτηση αυτή, η οποία ειδικότερα ως προς το αίτημα τοκοδοσίας είναι νόμιμη από την επομένης της επίδοσης της απόφασης του Δικαστηρίου τούτου (ΑΠ Ολ. 37/2005, ΑΠ 5/2001), πρέπει να απορριφθεί ελλείψει ενεργητικής νομιμοποίησης της αναιρεσείουσας ασφαλιστικής εταιρείας, διότι από την ανωτέρω εξοφλητική απόδειξη, που επικαλείται και προσκομίζει νόμιμα η αναιρεσείουσα, η οποία παραδεκτά επισκοπείται για τις ανάγκες του ερευνώμενου ως άνω αιτήματος (άρθρ. 561 αρ. 2 ΚΠολΔ), προκύπτει ότι το ποσό των 22.839,88 ευρώ έχει καταβληθεί στον αναιρεσίβλητο από την ανώνυμη εταιρεία, με την επωνυμία "... ΑΕ" για λογαριασμό της αλλοδαπής ασφαλιστικής επιχείρησης με την επωνυμία ..., που εδρεύει στη Γερμανία και όχι από την αναιρεσείουσα, η οποία επομένως δεν δικαιολογεί έννομο συμφέρον να αξιώσει την απόδοση σ' αυτήν του καταβληθέντος ως άνω ποσού προς τον αναιρεσίβλητο - παθόντα.

Συνεπώς, το σχετικό αίτημα επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμο. Επίσης, εκτός τούτου, κρίνεται απορριπτέο το αίτημα του αναιρεσίβλητου περί αναβολής της συζήτησης της ένδικης αίτησης αναίρεσης, προκειμένου να συνεκδικαστεί αυτή με την αντίθετη δική του από 7-1-2016 αίτηση αναίρεσης, η οποία όμως, όπως ο ίδιος βεβαιώνει δεν έχει ακόμα προσδιοριστεί και συνεπώς, εφόσον δεν εκκρεμεί η δική του αίτηση αναίρεσης δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 246 ΚΠολΔ, που, ως σημειωθεί, εφαρμόζεται αναλογικά και στην ανααιρετική δίκη (άρθρ. 573 παρ. 1 ΚΠολΔ).

Συμπερασματικά, κατόπιν όλων αυτών πρέπει να γίνει δεκτή η από 3-8-2016 (αρ. κατ. ...2016) αίτηση αναίρεσης και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη υπ' αρ. 1373/2015 οριστική απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, να παραπεμφθεί στη συνέχεια, η υπόθεση στο ίδιο ως άνω Δικαστήριο, προς περαιτέρω έρευνά της και του οποίου είναι δυνατή η συγκρότηση από άλλον Δικαστή (άρθρο 580 παρ. 3 ΚΠολΔ). Επίσης, πρέπει να διαταχθεί να επιστραφεί το παράβολο, που έχει καταθέσει η αναιρεσείουσα για την άσκηση της αίτησης αναίρεσης (άρθρ. 495 παρ. 3 περ. Βδ' ΚΠολΔ). Τέλος, πρέπει να καταδικαστεί ο αναιρεσίβλητος, που ηττήθηκε (άρθρ. 176, 183 ΚΠολΔ), στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσείουσας ασφαλιστικής εταιρείας, που παραστάθηκε και κατέθεσε προτάσεις, κατά το νόμιμο αίτημα αυτής, όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό της παρούσας απόφασης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Αναιρεί την υπ' αρ. 1373/2015 οριστική απόφαση του Μονομελούς Εφετείου Θεσσαλονίκης, που εκδόθηκε με την ειδική διαδικασία του άρθρου 681Α ΚΠολΔ.

Παραπέμπει την υπόθεση προς περαιτέρω εκδίκαση στο ίδιο ως άνω Δικαστήριο, που θα συγκροτηθεί από άλλον Δικαστή.

Διατάσσει την επιστροφή του παραβόλου, που έχει κατατεθεί για την άσκηση της αίτησης αναίρεσης, στην αναιρεσείουσα.

Και

Καταδικάζει τον αναιρεσίβλητο στα δικαστικά έξοδα της αναιρεσεύουσας, που ορίζει σε τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 15 Δεκεμβρίου 2017.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 22 Ιανουαρίου 2018.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ